

Małopolski Konkurs Historyczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego w roku szkolnym 2019/2020

**Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach
konkursu i wykaz literatury obowiązującej uczestników
oraz stanowiącej pomoc dla nauczyciela**

Temat konkursu:

„Polska i Polacy w czasie II wojny światowej”

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się **nie tylko pełną wiedzą i umiejętnościami zawartymi w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej** (ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 z późn.zm.) oraz ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 356 z późn. zm.), **ale również wykraczającymi poza wymienione podstawy poprzez zapoznanie się z dodatkową literaturą zawartą w dołączonej bibliografii i wykorzystanie innej, dostępnej literatury przedmiotu.**

Cele konkursu:

- Popularyzacja wiedzy historycznej wśród uczniów i zachęcanie ich do samodzielnego jej zdobywania,
- Rozwijanie myślenia krytycznego i wyobraźni historycznej, umiejętności analizowania i posługiwania się informacjami zawartymi w literaturze przedmiotu oraz pochodzącymi bezpośrednio ze źródeł historycznych,
- Doskonalenie umiejętności posługiwania się zdobytą wiedzą historyczną dla lepszego rozumienia problemów współczesnego świata,
- Kształtowanie i pogłębianie postaw patriotycznych oraz szacunku dla polskiego dziedzictwa narodowego,
- Kształtowanie szacunku do Państwa Polskiego a także dla kultur innych narodów oraz mniejszości narodowych i religijnych,
- Kształtowanie tożsamości lokalnej poprzez zrozumienie znaczenia Krakowa i regionu Małopolski dla dziejów ogólnonarodowych,

- Promowanie uczniów szczególnie zainteresowanych historią.

Zakres wymaganej wiedzy i umiejętności uczniów:

- 1. Etap szkolny** – obowiązuje zakres wiedzy określony w podstawach programowych dla szkół podstawowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 977 ze zm. – Historia i Społeczeństwo oraz Dz.U. z 14 lutego 2017 r., poz. 356 z późn. zm. – **Historia – klasy IV – VIII) obejmujący całą podstawę programową (Od starożytności do współczesności)**)

Literatura:

- Podręczniki do nauczania historii w szkołach podstawowych dopuszczone do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej,
- Atlas historyczny 5-8. Od starożytności do współczesności. PRACA ZBIOROWA. Wydawnictwo: NOWA ERA

- 2. Etap rejonowy** – obowiązują wiadomości z etapu szkolnego oraz dodatkowa literatura poszerzająca zakres wiedzy

Literatura z etapu szkolnego oraz:

- Jarosław Kłaczek, Agnieszka Zielińska, Zrozumieć przeszłość. Dzieje najnowsze po 1939 roku. Podręcznik do historii do liceum ogólnokształcącego i technikum. Część 4. Zakres rozszerzony, Warszawa 2015, Wyd. Nowa Era, rozdziały: *Wojna obronna Polski, Polityka okupacyjna III Rzeszy, Społeczeństwo polskie podczas okupacji, Sprawa polska podczas II wojny światowej, Polskie państwo podziemne,*
- Norman Davis, Boże igrzysko. Historia Polski. Wydawnictwo Znak. Rozdział: *Golgota. Polska w okresie drugiej wojny światowej (1939-1945)*
- Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918–1989, Praca zbiorowa: A. Dziurok, M. Gałęzowski, Ł. Kamiński, F. Musiał, <http://www.polska1918-89.pl> Rozdział: *Polska w czasie II wojny światowej* (W razie problemów z otwarciem hiperłącza należy skopiować podany link do okna przeglądarki). Obowiązują treści rozdziałów bez materiałów uzupełniających.
- Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939-1959. Atlas ziem Polski. Wydawnictwo Demart 2008. *Rozdział I – wrzesień – październik 1939 r, rozdział II – Ziemie polskie pod okupacją radziecką (lata 1939-1941), rozdział IV – Polacy pod okupacją niemiecką.*

3. **Etap wojewódzki** – obowiązują wiadomości z etapu szkolnego i rejonowego oraz dodatkowa literatura poszerzająca wiedzę

Literatura z etapu szkolnego i rejonowego oraz:

- Andrzej Chwalba, Okupacyjny Kraków w latach 1939-1945, Kraków 2002, Wydawnictwo Literackie. Rozdział VI.6 – *Cywilizacja okupacyjna i okupacyjna codzienność*,
- Halik Kochański, Orzeł niezłomny. Polska i Polacy podczas II wojny światowej. Poznań 2013. Rozdziały: rozdział 7 – *Wkład Polaków w aliancki wysiłek wojenny, 1940 – 1943*, rozdział 13 – *Polska na rozdrożu – odwrót Niemców i wkroczenie Armii Czerwonej*,
- Paweł Wieczorkiewicz, Historia polityczna Polski 1935 – 1945, Poznań 2014, rozdział VI: *Terror, agentura, podziemie*,
- Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939-1959. Atlas ziem Polski. Wydawnictwo Demart 2008. Rozdział III – *Losy Polaków wywiezionych w głąb ZSRR (lata 1939 – 1945)*.

Na wszystkich trzech etapach konkursu jego uczestnicy powinni wykazać się następującymi umiejętnościami:

- Prawidłowego umiejscawiania wydarzeń w czasie i przestrzeni,
- Rozumienia i właściwego posługiwania się pojęciami historycznymi,
- Dostrzegania związków przyczynowo – skutkowych,
- Pozyskiwania informacji z różnych źródeł historycznych, na ich podstawie prezentowania wniosków oraz dokonywania analizy i interpretacji zjawisk historycznych,
- Posługiwania się mapami historycznymi,
- Przedstawiania historii Polski na tle wydarzeń światowych.

Arkusze konkursowe na wszystkich trzech etapach zawierają zadania otwarte i zamknięte z wykorzystaniem materiałów ikonograficznych, kartograficznych, statystycznych i tekstów źródłowych.